Коли починали зводити Вавилонську вежу, на будівництві ще панував сякий-такий лад, ба навіть, можливо, аж надто суворий; забагато уваги приділяли дороговказам, перекладачам, робітничим оселям і всіляким комунікаціям, так наче попереду ще були цілі століття вільної праці. Тоді домінувала, по суті, думка, що будувати слід якомога повільніше; і не треба було цю думку аж так перебільшувати, щоб перейнятися осторогою навіть перед закладанням підмурівку. Усі аргументи зводилися до одного: головна мета цього заміру — спорудити вежу, яка дістала б до самого неба. Решта ідей проти цієї мали другорядне значення. Ідея, колись усвідомлена в усій своїй величі, вже не вмирає; поки живуть люди, житиме й нездоланне бажання добудувати цю вежу. Тому щодо цього не варто тривожитися за майбутнє, аж ніяк, адже людство свої знання постійно поглиблює, архітектура зробила успіхи вже й робитиме їх і далі, роботу, на яку тепер у нас піде цілий рік, через сто років виконуватимуть, либонь, за півроку, до того ж краще, добротніше. То навіщо ж гарувати, до цілковитої знемоги напружувати сили вже нині? Сенс це мало б лише тоді, якби була надія звести вежу за життя одного покоління. Але на таке сподіватися не випадає, в жодному разі. Ба більше, напрошується навіть думка, що наступне покоління зі своїми удосконаленими знаннями забракує роботу попереднього покоління, знесе все зведене доти й почне будувати спочатку. Такі думки сковували волю людей, і вони дбали не так про спорудження вежі, як про розбудову робітничого містечка. Кожне земляцтво прагнуло влаштуватись якомога вигідніше, через це раз у раз виникали сварки, що нерідко переростали в криваві сутички. Цим сутичкам не видно було кінця-краю, і для вождів вони стали ще одним аргументом на користь того, щоб зі спорудженням вежі, зокрема й через недостатнє зосередження робочої сили, не квапитись, а ще краще — розгорнути будівництво вже після загального замирення. Однак час спливав не лише в сутичках, у перервах між ними люди й далі наводили в місті лиск, а це, звичайно, викликало нові заздрощі й провокувало нові сутички. Так минало життя першого покоління будівничих; але не інакше жили й наступні покоління, вони лише й далі вдосконалювали своє вміння та майстерність, а з ними зростало і

прагнення людей до конфліктів. Крім того, уже друге чи третє покоління усвідомило всю безглуздість цього заміру зі зведенням вежі до неба. Та залишати місто було пізно — люди вже надто пов'язали своє життя одне з одним.

Усі легенди й пісні, народжені в цьому місті, сповнені тужного очікування того провіщеного дня, коли якийсь могутній кулак завдасть місту один за одним п'ять ударів і вщент його зруйнує. Тому на міському гербі й зображено кулак.

(Переклав Олекса Логвиненко)